

# SPROGSTART 3-6 ÅR

## Trin-for-trin

### *Løven og fuglen* af Marianne Dubuc (2020)

**Tema:** Løven og fuglen – venskab og længsel

Billedbogen *Løven og fuglen* er valgt, da litteraturen gennem ord, billeder, leg og samtale kan sætte fokus på temaet længsel og venskab. Længsel og venskab er noget, børnene vil kunne genkende fra deres hverdag. Billedbogen af den franske forfatter Marianne Dubuc er en poetisk og filosofisk bog med få ord, flere blanke sider og den kræver, at I digter med på historien. Skab plads, tid og rum til ro og eftertæksomhed, og I har en fantastisk læseoplevelse i vente!



**Sprogligt fokus:** Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

#### Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Løven og fuglen*
- Ark: Fokusord, sproglege
- Kort til billedbogssnak
- Faktaark om løven
- 6 billedkort til Story Sequencer
- Konkreter: Fugl, forbindelse, hjemmesko

#### Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

#### Ugens indhold

##### Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. 18 børn.

Tid: ca. 30 minutter.

##### Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i tre grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: Tre gange ca. 30 minutter.

##### Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene. Tid: To gange ca. 30 minutter.

# SPROGSTART 3-6 ÅR

## Dag 1 – Løven og fuglen

### Det finder du i Sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Løven og fuglen*
- Ark: Fokusord
- Faktaark om løven
- Konkreter: Fugl, forbindelse, hjemmesko

### Ting og sager, du selv skal finde

### Det skal du gøre!

**Syng** første vers af *Sprogstartssangen*.

**Vis billedbogen.** Tal om forsiden og bagsiden, om forfatteren og illustrationen. Fortæl om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om titlen. Hvad hedder billedbogen? Fortæl om forfatter og illustratør. Hvem har skrevet billedbogen? Hvem har lavet billederne? Vis læseretningen og peg på bogstaverne.

**Fortæl** at i Danmark læser vi fra venstre mod højre og oppefra og ned, og at der findes store og små bogstaver. Find eventuelt forbogstaverne i børnenes navne i billedbogen og tal om de forskellige bogstavers navne, former og lyde.

**Fortæl** børnene, at i dag skal vi tale om *venskab og længsel*.

**Læs billedbogen to gange.** Første gang med læseoplevelsen i fokus - og derfor uden afbrydelser. Anden gang taler I om fokusord. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkreter fra Sprogstartsposen til visualisering af bogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt.

**Syng** sidste vers af *Sprogstartssangen*.

### Læringsstigen

#### Gør-det-sværere-strategi

**Forudsige:** Se på bogens forside. Hvad tror du, at bogen handler om?

**Generalisere:** Løve længes efter fugl, da fugl flyver afsted med sin flok. Har du hørt andre bøger, hvor der er nogen, der længes efter nogen?

**Argumentere:** Fugl kommer tilbage til løve. Hvorfor tror du, at fugl kommer tilbage til løve?

#### Gør-det-nemmere-strategi

**Giv svaret:** Løve har et fugleskræmsel i sin have for at skræmme fuglene væk. Hvorfor har løve et fugleskræmsel i sin have?

**Hjælpes ad:** Lad os se i bogen sammen (opslaget, hvor løve og fugl, spiser sammen, læser sammen, løve børster tænder med fugl i manke og løve og fugl sover sammen) Hvor sover fugl? Peg i bogen undervejs.

**Begrænse valg:** Løve får en ven. Er løves ven en fugl eller en kanin?

# SPROGSTART 3-6 ÅR

## Dag 2 – Løven og fuglen

### Det finder du i Sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Løven og fuglen*
- Kort til billedbogssnak
- Faktaark om løven
- Konkreter: Fugl, forbindelse, hjemmesko

### Ting og sager, du selv skal finde

### Det skal du gøre!

**Syng** første vers af *Sprogstartssangen*.

**Vis billedbogen.** Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

**Fortæl** børnene, at i dag skal vi tale om venskab og længsel.

**Læs billedbogen** og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

**Billedbogssnak.** I Sprogstartsposen finder du kort til billedbogssnak. Lad børnene skiftes til at trække et kort og svare på spørgsmålene. Vær opmærksom på, at kortene er inddelt i tre forskellige sværhedsgrader. Lad dit kendskab til børnene afgøre, hvilke kort I bruger.

Brug billedbogens illustrationer samt konkreter fra Sprogstartsposen til at understøtte billedbogssnakken.

**Syng** sidste vers af *Sprogstartssangen*.

### Et lille tip

#### Relater nye ord til andre ord inden for ordets semantiske netværk

- Relater til ordets tema. Hvis målordet er "strand", hvilke andre ord relaterer til strand?
- Relater til kategori. Hvis målordet er "strand", så kunne den overordnede kategori være destinationer i sommerferien. Man kan opbygge netværk med ord som minigolfbane, svømmehal, parken, osv.

(Justin Markussen-Brown, *Sprogvinduet – Guiden til dit barns sprogudvikling*, 2019, s. 215)

# SPROGSTART 3-6 ÅR

## Dag 3 – *Løven og fuglen*

### Det finder du i Sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen *Løven og fuglen*
- Ark: Sproglege
- 6 billedkort til Story Sequencer
- Konkreter: Fugl, forbindelse, hjemmesko

### Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer

### Det skal du gøre!

**Syng** første vers af *Sprogstartssangen*.

**Fortæl** børnene, at i dag skal vi tale om venskab og længsel.

**Vis billedbogen.** Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om. Inddrag børnene i genfortællingen, mens du læser billedbogen højt: Hvem er med i billedbogen? Hvad laver de? Og hvorfor?

**Sproglege.** Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

**Syng** sidste vers af *Sprogstartssangen*.

### Litteraturforslag

*Stien på bjerget* af Marianne Dubuc, Forlaget Albert 2020

*Vil du være min ven?* af Russel Ayto, Turbine, 2021

*Bedstefars ø* af Benji Davies, Gyldendal, 2018

*Stormhvalen* af Benji Davies, Gyldendal, 2016

*En vinter med Stormhvalen* af Benji Davies, Gyldendal, 2017

*Op og ned* af Oliver Jeffers, Carlsen, 2021

*Tiger* af Jan Jutte, Turbine, 2020

*Den længste og stærkeste tråd* af Inbal Leitner, Gads børnebøger, 2020

*Venskab* af Helen Mortimer, Turbine, 2021

*Søskendeuge* af Matilda Ruta, Klematis, 2021

*På toppen af bakken* af Linda Sarah, Carlsen, 2018

## Fokusord til *Løven og fuglen*

Vælg de fokusord, der passer bedst til din børnegruppe. Lad børnene se, røre, gøre og sige ordene mange gange og i forskellige sammenhænge. Brug konkrete, fotos og billeder fra Sprogstartsposten undervejs.

**At arbejde i sin have** – hvad kan man arbejde med i haven? Har I prøvet at arbejde i en have? Hvad kan man bruge af redskaber, når man arbejder i haven?

**At høre en lyd** – hvordan kan man høre en lyd? Hvad kan en lyd være? Hvor kan en lyd komme fra? Lav forskellige lyde og lad evt. børnene gætte på, hvad du laver lyden med. Invitér også børnene til at lave lyde. Luk gerne øjnene mens I lytter.

**Stakkels lille fugl** – hvad betyder stakkels? Hvad er en stakkel? Kender I andre ord for stakkels?

**En forbindelse** – hvad er en forbindelse? Hvornår kan man have brug for en forbindelse? Har I haft en forbindelse på?

**At flyve væk** – hvad betyder det, at fuglene flyver væk? Hvorfor flyver fuglene mon væk?

**At fryse** – hvordan føles det at fryse? Hvordan ser man ud, når man fryser. Vis hvordan!

**At have plads nok** – hvad betyder det at have plads nok? Hvad er det modsatte af at have plads nok?

**Kold, hvid vinter** – hvordan ser en kold, hvid vinter mon ud? Hvordan kan man se, om det er en kold, hvid vinter? Lad børnene røre ved noget koldt. Fx isterninger.

**Når man er to, er kulden ikke så slem** – hvad betyder det, når man siger, at kulden ikke er så slem, når man er to?

**Varmen vender tilbage** – hvornår på året vender varmen tilbage? Er det om foråret eller om efteråret, at varmen vender tilbage?

**(Fuglene vender tilbage)** – hvornår vender fuglene tilbage?

**(Fuglen må tage med sin flok)** – hvorfor må fuglen tage med sin flok?

**Nogle gange er livet sådan** – hvad vil det mon sige, når nogen siger, *nogle gange er livet sådan*?

**(Et fugleskræmsel)** – hvad er et fugleskræmsel? Hvad bruger man et fugleskræmsel til? Har I set et fugleskræmsel? Kender I nogen, der har et fugleskræmsel?

**At skyde i vejret** – hvad betyder det, når noget skyder i vejret? Blomster kan skyde i vejret. Træer kan skyde i vejret. Kan I skyde i vejret?

**At gå på hæld** – hvad betyder det, når noget går på hæld? At sommeren går på hæld? At dagen går på hæld?

**(At længes efter nogen eller noget)** – hvad vil det sige at længes efter nogen? Eller noget? Har I prøvet at længes efter – eller savne – nogen eller noget?

## Billedbogssnak til *Løven og fuglen*

### Let

Er løven i bogen sur og gnaven eller rar og rolig?

Løve får en ven. Er vennen en fugl eller en kanin?

Kan det sne om sommeren? Eller kan det sne om vinteren?

Da vinteren er forbi, og varmen vender tilbage, vokser der noget op af jorden... kan du huske, hvad det er, der begynder at gro? Er det bøger eller blomster, der skyder op af jorden?

Løve sover i sin seng. Hvor sover fugl, mens den er hos løve? Hvor sover du?

Hvilke slags fugle kender I? Kender I en solsort, en musvit, en due, en måge...

### Mellem

Hvorfor skal fuglen mon have forbindelse på sin ene vinge? Har du prøvet at have forbindelse på?

Hvad laver løve og fugl, når det er vinter? Hvad kan du lide at lave, når det er vinter?

Hvor kan fugl holde varmen, mens dens ene vinge er i forbindelse? Hvad gør du for at holde varmen, når det er koldt udenfor?

Hvad laver løve, mens han længes efter at fugl kommer tilbage? Hvad laver du, når du længes efter nogen?

Hvor flyver fuglene hen, når det bliver vinter? Hvorfor gør de egentlig det?

I sin have har løve et fugleskræmsel. Ved du hvad et fugleskræmsel er? Skræmmer løves fugleskræmsel fugle væk?

### Svær

Hvad tror du, der sker med fugl, da den kommer til skade?

# SPROGSTART 3-6 ÅR

Løve hjælper fugl. Har du prøvet at hjælpe nogen?

Hvad mon det betyder, at kulden ikke er så slem, når man er to?

Hvad betyder det mon, at sommeren går på hæld?

Hvad betyder det, at haven skyder i vejret? Er det forår, sommer, efterår eller vinter, når blomsterne i haven skyder i vejret?

Hvad betyder det at længes efter nogen? At savne nogen? Har du prøvet at længes efter nogen? Kender du nogen, der har prøvet at savne dig?



## Sproglege til *Løven og Fuglen*

### Sproglege

Brug faktaarket om løven og fortæl børnene om dyrenes konge! Sno et tørklæde eller et tæppe som løvemanke, læg det på dit eget eller et barns hoved. Læg fuglen fra Sprogstartsposen oven i manken og pas nu på, at fuglen ikke falder ned! I skiftes selvfølgelig til at være løve. Mens fuglen sidder dér i manken, hvisker I andre remsen herunder igen og igen og igen... Måske kan I selv udvide remsen?

*Fuglen sidder i løvens manke og sender sin flok en kærlig tanke*

*Fuglens vinge gør ondt! Og løven bærer den rundt...*

### Sproglege – med digitale læringsmaterialer

**Optageklemmer:** Se bogen igennem. Lad børnene vælge den illustration, de bedst kan lide. Lad dem fortælle, hvorfor de bedst kan lide netop den illustration, de har valgt. Find papir og farveblyanter. Tal med børnene om de farver, illustratoren har brugt og find farveblyanter med de samme farver frem. (lyseblå, blå, gul, orange, rød, lysegrøn, grå, brun og sort) Lad børnene tegne deres egne udgaver af den illustration, de hver især bedst kan lide. Gruppér de færdige tegninger og sæt hver gruppe af tegninger fast på opslagstavlen eller lignende. Lad nu ét eller flere børn indtale på optageklemmen, hvad de har tegnet, og hvorfor de har valgt at tegne lige præcis den tegning. Sæt optageklemmen op ved siden af tegningerne.

**Story Sequencer:** Sæt billedkortene i Story Sequenceren og hjælp hinanden med at finde på, hvad der skal indtales ved de forskellige billeder. Fx: *Løve lægger forbindelse på fugl*, *Løve lægger fugl i manken*, *Løve og fugl spiser*, *Løve og fugl kælker*, *Løve siger farvel til fugl*, *Løve og fugl er sammen igen*. Er der ét eller flere børn, der gerne vil indtale sætningerne, så lad dem endelig gøre det. Tal om det at være venner.

### Endnu flere sproglege - inde & ude

**På vingerne i v-formation!** Find et eller flere videoklip på Youtube af fugle, der flyver i v-formation. Fortæl børnene hvorfor fuglene flyver sådan. Gå ud og kig op! Måske der kommer en fugleflok forbi, så I kan se, hvordan de flyver. Måske leger I fugle og flyver omkring på legepladsen? Har du en rulle toiletpapir eller køkkenrulle ved hånden kan alle de fugle, der kommer til skade, hurtigt få forbindelse på.

**Stemmingsmusik** – find musik, der passer til stemningen i billedbogen. Det kan fx være Alberte Windings *Lyse nætter*. Spil musikken før og/eller efter I har læst bogen. Tal om stemningen i både bog og sang.